

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a ... jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Galbavy Magdolna ügyvéd által képviselt alperes ellen megbízási díj iránt a Pécsi Munkaügyi Bíróságnál 2.M.263/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.953/2010/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.953/2010/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Pécsi Munkaügyi Bíróság 2.M.263/2010/5. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az első- másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A Pécsi Munkaügyi Bíróság a 2.M.263/2010/5. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy megbízási díj jogcímén fizessen meg a felperesnek 265.000 forintot és ennek kamatát.

Az irányadó tényállás szerint a felperes hivatásos szolgálati viszonyban a M.-i Rendőrkapitányság ... Osztály ... Alosztály állományában megbízott járőrvezetőként teljesített szolgálatot.

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapaterős Szolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998.(IV.23.) ORFK utasítás (csapatszolgálati Szabályzat) 2. pontja alapján az alperes csapatszolgálati feladatok végrehajtására hozta létre Baranya megyében a csapatszolgálati századot. E századba beosztott állomány a feladatait a rendőrség szervezési állománytáblázatában nem rendszeresített alegységekben végezte, tagjai e tevékenység folytatására - akár szolgálati idő alatt, akár szolgálaton kívül - bármikor behívhatóak voltak, a csapaterő alkalmazása során azonos

védőeszközökkel, azonos tevékenységet láttak el a Készenléti Rendőrség bevetési egységeivel.

A csapatszolgálat tagjaként a század tevékenységében a felperes 2006. szeptember 22-től kezdődően vett részt, és évenként egy-két alkalommal elméleti, taktikai-alaki, taktikai-gyakorló, és lökiképzési továbbképzést kapott.

A felperes a század állandó tagjaként alkalmanként került behívásra, igénybevételekre, illetve bevetésre. 2006. szeptemberben 6 nap, októberben 9 nap, novemberben 3 nap, 2007. február és márciusban 3-3 nap, 2008. márciusban 3 nap, míg szeptember és október hónapban 3-3 nap, 2009. márciusában 6 nap, áprilisban 3 nap, júniusban 1 nap, augusztusban, szeptemberben 3-3 napon teljesített csapaterő-szolgálatot, illetve 2006. októberben 3 nap, 2008. októberben szintén 3 napon keresztül készségben volt. E szolgálatteljesítése alapján különleges bevetési pótlék vagy megbízási díj iránt előterjesztett szolgálati panaszát a ... Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a 2010. január 22-én kelt ... számú határozatával elutasította.

A felperes az alperes intézkedése ellen benyújtott, módosított keresetében az illetményalap 50 %-ával számított, 265.000,- forint megbízási díj megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

A munkaügyi bíróság a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 50. § (1) és (4) bekezdése alapján megalapozottnak találta a felperes keresetét, mert az eredeti szolgálati beosztásához tartozó munkaköri feladatként a csapatszolgálati feladatok nem voltak meghatározva, e tevékenység ellátása során a perbeli időben a felperes a kinevezése szerinti szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkört látott el. Nem fogadta el az alperes azon védekezését, miszerint a szolgálatteljesítési időn túli foglalkoztatás után a felperes díjazásban részesült.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.953/2010/3. számú jogerős ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

Az indoklás szerint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 1. és 2. §-ai alapján a felperesnek a közrend és a közbiztonság védelme alapvető kötelezettsége ugyan, ebből azonban nem következik, hogy a csapaterő-szolgálat - annak speciális kiképzésére is tekintettel - a megbízott járőrvezető beosztásához tartozó munkaköri feladat lenne.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a munkaügyi bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését

és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a szolgálati viszonyban állók általános feladatait az Rtv., valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatról szóló 3/1995.(III.1.) BM rendelet határozza meg, illetve a helyébe lépő 62/2007.(XII.23.) IRM rendelet általános szabályai a szolgálatteljesítés során - beosztástól függetlenül - minden hivatásos állományú rendőrre kiterjednek.

A csapaterő alkalmazása törvényen alapuló kényszerítő eszköz, melynek alkalmazásáért külön díjazás nem jár. A felperes nem hajtott végre kényszerintézkedéssel járó feladatot minden egyes igazolt napon, mert voltak olyan esetek, amikor csak készenlétben várakozott. Az oktatásokon való részvétel pedig a Hszt. 68.§-a és a Szolgálati Szabályzat 113.§-a szerint valamennyi rendőr számára kötelező.

A felperes a feladatkörébe tartozó tevékenységet végzett, munkaköri leírásában ugyanis szerepel a közrend, közbiztonság fenntartása és védelme, a munkája során alkalmazandó kényszerintézkedések - részletes jogszabályi rendelkezés folytán - itt nem kerültek felsorolásra. Mivel a felperes a csapaterő alkalmazása során a munkaidején kívül látta el a feladatkörébe tartozó szolgálati feladatot, és erre tekintettel túlóra vagy készenlét címén díjazásban részesült, a Hszt. 50. § (1) bekezdés harmadik fordulata sem alkalmazható.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

Az Rtv. 1. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaság Rendőrségének feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. A 11.§ (1) bekezdése szerint pedig a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a belső rendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni. A felperes vállalta, hogy amikor az együttes rendőri erő fellépése szükséges, abban a kötelék szervezett tagjaként részt vesz, biztosítva a csapaterőt, mint rendőrségi kényszerítő eszköz alkalmazásának lehetőségét.

A csapaterő alkalmazása az Rtv. 58. §-a, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995.(III.1.) BM rendelet 67. §-a, illetve a

2008. január 1-től hatályos 62/2007.(XII.23.) IRM rendelet 73. §-a szerint nem az általános rendőri feladattól eltérő szolgálati feladat, hanem annak teljesítése során meghatározott esetben alkalmazható kényszerítő eszköz (ugyanúgy, mint például a testi kényszer, a bilincs, a szolgálati kutya alkalmazása, útzár, a lőfegyver használat, a tömegoszlatás stb.). Csapaterő alkalmazása esetén a rendőrség a személyi állomány összevonása és kötelékbe szervezése, ennek egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezése, továbbá sajátos taktikai szabályok alkalmazása útján biztosítja a feladat végrehajtását. Az Rtv. 58. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint „a tömeggel, csoporttal szemben az egyéni fellépés hatástalan, sőt kisebb rendőri erő is tehetetlen lehet, ezért, ha a közbiztonság védelme másként nem biztosítható, a rendőrség csapaterőben lép fel. Bizonyos rendőri feladatok teljesítése csapaterő alkalmazása nélkül nem képzelhető el, így különösen a nagy területen történő helyszínbiztosítás, eltévedt gyermek felkutatása, rendezvénybiztosítás stb. A csapaterőben történő fellépés sajátos vonása, hogy a rendőr nem egyéni elhatározás, hanem a parancsnoki utasítás szerint jár el, amely meghatározza az intézkedés típusát és az alkalmazható kényszerítő eszközök körét”.

A csapaterő alkalmazásának lényege tehát, hogy a rendőri állomány együttesen lép fel. Ennek sajátos szolgálati formájaként kerültek létrehozásra a csapatszolgálati századok. A csapatszolgálati feladat azoknak a rendőrség hatáskörébe tartozó bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatoknak vagy egyes eljárási cselekményeknek az összefoglaló megnevezése, amelyek a személyi állomány összevonását, kötelékbe szervezését, egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezését és sajátos eljárások alkalmazását teszi szükségessé (Csapatszolgálati Szabályzat 2. pont).

Az előbbiekre figyelemmel kellett az eljáró bíróságoknak abban a kérdésben állást foglalniuk, hogy a felperes csapatszolgálati század tagjaként teljesített esetenkénti szolgálata megalapozza-e a keresetben érvényesített megbízási díj iránti igényt.

A század tagjaként a felperes azt vállalta, hogy amikor szükséges az együttes rendőri erő fellépése, abban a kötelék szervezett tagjaként részt vesz, biztosítva a csapaterő, mint rendőrségi kényszerítő eszköz alkalmazásának lehetőségét. Következésképp a kényszerítő eszköz alkalmazása nem minősül beosztástól eltérő feladatnak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzata szerint a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után az arányosság elveinek figyelembevételével joga van kényszerítő eszközök alkalmazására (BM rendelet 51. § (1) bekezdés, IRM rendelet 57. § (1) bekezdés). Minthogy e kényszerítő eszköz,

sajátos rendőrségi fellépési forma alkalmazásának szükségessége csak eseti jelleggel, alkalmanként merült fel, és jórészt meghatározott, előre ismert, ezáltal tervezhető rendezvényekhez, tömegjelenléthez kapcsolódóan, minden alapot nélkülöző a folyamatos készenléti állapotra, rendelkezésre állásra vonatkozó felperesi érvelés különös tekintettel arra, hogy a felperes mint a járőrszolgálat megszervezésért felelős megbízott járőrvezetőként teljesített szolgálatot. Járőrszolgálat ellátása során is - többek között - bűnügyi, közrendvédelmi feladatokat kell ellátni, eltérés az, hogy ez esetben egy vagy több rendőr együttesen előre meghatározott körzetben vagy útvonalon teljesít szolgálatot.

A felperes a század állandó, kötelékbe szervezetten szervezhető tagjaként csak esetenként, átlagban havi egy-két nap került berendelésre, illetve igénybevételre. Több olyan egymást követő hónap is volt, amikor a század tagjaként nem kellett szolgálatot teljesítenie. Az a körülmény, hogy az igénybevételekor a szolgálati beosztása teljesítése során nem rendszeresített felszerelést viselt, és a csapaterő alkalmazását illetően éves szinten átlagban 3x8 óra képzésben részesült, pótlékra jogosító feltételként, illetve beosztás szerinti feladatát meghaladó többletszolgálatként nem értékelhető.

A szolgálati viszony a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 3. § (1) bekezdése értelmében az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony. A felperesnek a szolgálatteljesítés során nemcsak a munkaköri leírás szerint, hanem a munkáltató rendelkezése alapján a beosztáshoz tartozó, de a munkaköri leírásban konkrétan nem nevesített feladatokat is végre kellett hajtania (Hszt. 3. § (2) bekezdés, Hszt. 68. § (1) bekezdés a) pont, Hszt. 69. § (1) bekezdés). A felperesnek a munkaköri leírásban foglaltakon túlmenően ezért el kellett látnia azokat a szolgálati feladatokat is, amelyeket a rendőri szervekre kötelezően alkalmazandó jogszabályok és utasítások meghatároznak.

Előbbiekből következően a perbeli esetben a Hszt. 50. §-a szerinti megbízás szabályai nem álltak fenn, mert a felperest ideiglenesen megüresedett szolgálati beosztás ellátásával, a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével, továbbá a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával nem bízták meg. A csapaterő alkalmazása nem az eredeti beosztásától függetlenül, annak ellátása mellett, hanem annak részeként, a rendőrség személyi állománya szervezett összevonásának következményeként valósult meg.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a

munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A pervesztes felperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdésének alkalmazásával az alperes együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg az együttes első, másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetéket a 73/2009.(XII.22.) IRM rendelet 7. § (1) bekezdésére figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. június 8.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő